

Uusi näppäimistöasettelu

Tämän tiedoston mukana tulee kaksi näppäimistöasettelua Macintoshille: "DAS" ja "DAS Suomi". DAS Suomi on alla olevan kaavion kaltainen eli voit käyttää tarvittaessa tavallista QWERTY-näppäimistöä painamalla Caps lockin pohjaan. DAS taas on pelkkä DAS-näppäimistö, jolloin Caps lockin ollessa pohjassa voit kirjoittaa isoja kirjaimia. Kuvassa tummemmalla kehystetyt ovat "kuolleita" näppäimiä, joilla saadaan erikoismerkkejä kuten Ñ tai ê.

Normaali toiminta

\	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	+	=	□
	p	h	r	k	z	'	w	u	y	b	q	<	
	s	l	n	t	v	g	a	i	o	e	c	*	
	f	x	d	m	j	å	ö	ä	,	.	-		

Caps lock pohjassa

§	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	+	'	□
	q	w	e	r	t	y	u	i	o	p	å	ö	
	a	s	d	f	g	h	j	k	l	ö	ä	'	
	<	z	x	c	v	b	n	m	,	.	-		

~	!	"	@	€	§	&	{	()	}	?	#	□
	P	H	R	K	Z		W	U	Y	B	Q	>	
	S	L	N	T	V	G	A	I	O	E	C	/	
	F	X	D	M	J	Å	Ä	Ö	;	:	-		

°	!	"	@	€	§	&	/	()	=	?	'	□
	Q	W	E	R	T	Y	U	I	O	P	Å	Ä	
	A	S	D	F	G	H	J	K	L	Ö	Ä	*	
	>	Z	X	C	V	B	N	M	;	:	-		

^	©	"	£	\$	%	§	<	[]	>	±	≈	□
	π	°	@	ª	÷	Ω	ç	ü	ß	•	≤		
	β	ñ	ñ	†	û	à	á	í	ø	é	ç	«	
	è	ë	ð	μ	√	ã	œ	æ	,	...	-		

¶	©	™	£	\$	∞	§		[]	≈	±	'	□
	•	Ω	é	@	†	μ	ü	i	œ	π	'	~	
	•	β	ð	f	,	,	√	ª	ñ	ø	æ	@	
	≤	÷	≈	ç	<	>	'	'	,	...	-		

"	i	"	¢	¥	∞	¶	«	[]	»	ó	≠	□
	π	™	√	°	/	'	~	ç	ü	Σ	*	≥	
	Σ	π	ñ	±	û	à	á	í	ø	é	ç	+	
	È	É	Δ	f	-	Ã	œ	Æ	,	.	-		

•	i	"	¥	¢	%	¶	\	{	}	≠	ó	'	□
	°	~	É	√	±	~	Ü	^	œ	π	°	^	
	◊	Σ	Δ		-	~	-	°	π	ø	Æ	'	
	≥	/	≠	ç	«	»	"	"	,	.	-		

Edut

- * Perusasennossa sormien alla olevat kirjaimet kattavat 68% suomen grafeemeista. QWERTYssä vastaava luku on 34%. Siis paljon vähemmän turhia sormiliikkeitä.
- * Vokaalit ovat oikealla, konsonantit pääsääntöisesti vasemmalla. Tämä lisää huomattavasti käten vuorottelua. Näin toinen käsi voi valmistautua seuraavan kirjaimen painamiseen. Tällä saavutetaan QWERTYä suurempi nopeus.
- * Sormien sivusuuntaista liikkumistarvetta on vähennetty sijoittamalla Å, Z, Q ja heittomerkki kaikkein ikävimmille paikoille. Ainakin omasta mielestäni ä-kirjaimen naputtelu oikealla pikkusormella oli erittäin rasittavaa.
- * Näppäimet on aseteltu (pitkän harkinnan jälkeen) siten, että seuraavat vaatimukset täyttyvät mahdollisimman hyvin.

1. Nimettömällä ja pikkusormella on suhteellisen vähän työtä, koska ne ovat kaikkein hitaimmat sormet. Erityisesti nopea toisto näillä sormilla tuottaa vaikeuksia.
 2. Hyppyä keskirivin yli samalla sormella tulee välttää, koska se rasittaa käsiä ja on hidasta.
 3. "Aaltoliike" on nopea ja mukava tapa kirjoittaa samalla kädellä peräkkäisiä kirjaimia. Siksi peräkkäin esiintyvät vokaali- ja konsonanttiparit kannattaa sijoittaa vierekkäisillä sormilla käytettäviksi.
- * Joitakin kirjaimia olen ajatellut käytettävän toisilla sormilla kuin kymmensormijärjestelmässä opetetaan: X nimettömälle, D ja K keskisormelle sekä M etusormelle. Tämä tuntuu minusta luonteelta, kun kädet ovat mukavassa kulmassa, mielellään tuettuina kyynärpäistä.
 - * Erikoismerkitkin ovat uusilla paikoilla. Ohjelmoinnissa usein tarvittavat aaltosulut ovat vaihtonäppäimellä käytettäviä ja kenoviivan saa esiin yhdellä painalluksella!

Haitat yli puolen vuoden päivittäisen käytön jälkeen

- * Qwertyllä tulee nykyisin paljon lyöntivirheitä ja sillä kirjoittaminen on hidastunut.
- * DAS-asettelussa tuntuu nimettömällä ja pikkusormella olevan kaikesta suunnittelusta huolimatta liikaa työtä.
- * Piikun ja pisteen "oikea paikka" olisi vasemman käden keskisormella ja nimettömällä. Yrityksestä huolimatta en ole saanut siirrettyä niitä, h ja r eivät tunnu sopivan minnekään muualle.
- * Korjausnäppäin on edelleen surkeassa paikassa, mutta sitä ei voi siirtää kuin hankkimalla uuden näppäimistön. Korjausnäppäintä pitäisi minusta käyttää vasemmalla peukalolla. Compaq on tehnytkin juuri tällaisen PC-näppäimistön.
- * Laitoin C-kirjaimen ikävälle paikalle, vaikka käytän sitä useammin kuin monet muut nimeni vuoksi.

Haluatko kokeilla?

Tämän tiedoston mukana on DAS ja DAS Suomi-näppäimistöasettelut. Pudota ne Macintoshin käynnistyslevyllä sijaitsevaan Järjestelmäkansion System-salkkuun (sulje muut käynnissä olevat ohjelmat ensin). Tämän jälkeen ota ne käyttöön "Näppäimistö"-säätimeistä ja voit vaihtaa näppäimistökaaviota kuvakkeesta kuvaruudun oikeassa yläkulmassa. Myös Ctrl + kirjain ja Alt + kirjain muuttuvat uuden asettelun mukaiseksi, mikä vaatii totuttelua leikkaa-liimaa -käytössä.

Short version in English

- * QWERTY was invented to slow down typing, because the first type-writers got stuck easily.
 - * I hate QWERTY – I want to write fast and comfortably. Therefore I invented my own layout which I use daily (even at this very moment). I call it DAS.
 - * The Finnish language has a peculiar letter distribution. Without boring you with the details, AINT covers over 40 % of letters while the 'foreign' letters QWZXCBAÅ together with the Finnish letter Ö sum up to under 0.8 %.
 - * We also use a lot of double letters such as aa, ee, tt, kk because we write long vowels and consonants with double letters. Notice the difference: 'Tuulee' = 'It is windy' but 'Tulee' = 'He/She/It comes' and 'Tule!' = 'Come!'.
 - * In QWERTY there are only 34% of most frequent Finnish letters under the finger tips (ASDFJKLÖ) against 68% of the DAS layout (SLNTAIOE)
 - * It is faster to use hands alternately than using only one hand, this is why I tried to put vowels to the right and consonants to the left. 'monopoli' is a good example, try to type it with QUERTY, it is really uncomfortable.
 - * I tried to minimize the travel of the fingers by arranging the letters so that there is practically no jumping over the base row at the same finger.
 - * Drumming the fingers is a lot faster (asdfasdf...) than unordered typing (fadsfads...). I utilized this by arranging some frequent letter combinations side by side.
 - * The most common special characters, including the Euro currency symbol, are situated such that they can be typed without using the AltGr key (Right Alt) in Windows.
 - * Almost accidentally the layout turned out to be an excellent WWW layout, because w is typed with index finger.
 - * For some reason, I prefer DAS layout even when I type English.
 - * The only trouble is that I was an excellent typist when I used QWERTY, but I almost forgot it when I learned the new layout.
-

DASin kehitti [Cristian Seres](#) 1999 ja sovitti Macintoshille [Marko Virkkula](#)
DAS-sivu osoitteessa <http://www.students.tut.fi/~s159052/DAS.html>